

Spis treści

Przedmowa.....	7
Rozdział 1	
Rola wodoru w procesie zwiększania bezpieczeństwa energetycznego oraz budowania konkurencyjności gospodarczej – analiza strategii Norwegii i Niemiec	14
1.1. Wprowadzenie.....	14
1.2. Zastosowanie wodoru.....	15
1.3. Gospodarka wodorowa w Norwegii.....	17
1.4. Niemiecka gospodarka wodorowa.....	21
1.5. Współpraca Norwegii i Niemiec w obszarze wodoru.....	24
1.6. Instrumenty wsparcia rozwoju gospodarki wodorowej.....	24
1.7. Podsumowanie.....	27
Literatura	28
Rozdział 2	
Uwarunkowania energetyki jądrowej w Polsce	31
2.1. Wprowadzenie.....	31
2.2. Zarys historii energetyki jądrowej w Polsce.....	34
2.3. Korzyści z energetyki jądrowej na poziomie gospodarki narodowej w świetle szacunków Departamentu Energii Jądrowej Ministerstwa Aktywów Państwowych	39
2.3.1. Wpływ na bezpieczeństwo energetyczne	39
2.3.2. Wpływ na emisję CO ₂	40
2.3.3. Uproszczona symulacja wpływów z podatków do budżetu państwa	41
2.3.4. Wpływ na działy gospodarki krajowej.....	42
2.3.5. Wpływ na zatrudnienie	44
2.3.6. Korzyści z energetyki jądrowej na poziomie gospodarki lokalnej	47
2.3.7. Opinie ankietowanych na temat powstania i funkcjonowania elektrowni jądrowych w Polsce	49
2.4. Podsumowanie	54
Literatura	56
Rozdział 3	
Budowa konkurencyjnej gospodarki w warunkach transformacji energetycznej na przykładzie Szwajcarii	58
3.1. Wprowadzenie.....	58
3.2. Charakterystyka struktury energetycznej w Szwajcarii	59
3.3. Polityczny kierunek rozwoju szwajcarskiej energetyki	64
3.4. Geoekonomiczne uwarunkowania rozwoju szwajcarskiego sektora energetycznego	67
3.5. Wzmacnianie konkurencyjności szwajcarskiej gospodarki	71
3.6. Podsumowanie.....	75
Literatura	76

Rozdział 4	
Integracja energetyczna jako element bezpieczeństwa energetycznego Unii Europejskiej w zarysie historycznym	80
4.1. Wprowadzenie	80
4.2. Istota bezpieczeństwa	80
4.3. Bezpieczeństwo energetyczne	81
4.4. Ewolucja polityki energetycznej Unii Europejskiej	83
4.5. Podsumowanie	89
Literatura	90
Rozdział 5	
Źródła, potencjał i zagrożenia dla wytwarzania energii elektrycznej w państwach nordyckich	93
5.1. Wprowadzenie	93
5.2. Współpraca polityczna państw nordyckich	94
5.3. Współpraca państw nordyckich w zakresie energetyki	95
5.4. Dania – królestwo energetyki wiatrowej oraz generacji rozproszonej	98
5.5. Finlandia – podstawą dywersyfikacja źródeł energii	101
5.6. Islandia – wyspa geotermalna	103
5.7. Norwegia – lider hydroenergetyki	105
5.8. Szwecja – energetyka oparta na atomie i wodzie	107
5.9. Zagrożenia w zakresie wytwarzania energii elektrycznej państw nordyckich oraz ocena ryzyka dla bezpieczeństwa energetycznego	108
5.10. Państwa nordyckie – sumarycznie	110
5.11. Podsumowanie	112
Literatura	113
Rozdział 6	
Polityka energetyczna Węgier w obliczu realizacji Korytarza Północ–Południe	115
6.1. Wprowadzenie	115
6.2. Współpraca polsko-węgierska – ujęcie historyczne i współczesne	116
6.2.1. Geneza współpracy	116
6.2.2. Koncepcja Korytarza Północ–Południe	116
6.3. Sektor gazu ziemnego w Polsce i na Węgrzech	119
6.3.1. Gaz ziemny – Polska	119
6.3.2. Gaz ziemny – Węgry	119
6.3.3. Import gazu ziemnego w Polsce i na Węgrzech	120
6.4. Gaz ziemny w Krajowej Strategii Energetycznej 2030	122
6.5. Podsumowanie	124
Literatura	125
Rozdział 7	
Rozwój morskiej energetyki wiatrowej w Polsce – wybrane szanse, wyzwania, zagrożenia	126
7.1. Wprowadzenie	126
7.2. Offshore Wind w Europie	126
7.3. Morska energetyka wiatrowa w Polsce	128
7.4. Szanse, wyzwania, zagrożenia	132
7.4.1. Szanse	132
7.4.2. Wyzwania	135
7.4.3. Zagrożenia	139
7.5. Podsumowanie	141
Literatura	142

Rozdział 8

Przegląd metod obliczania emisji i kosztów zanieczyszczeń transportowych wobec wyzwań klimatycznych	145
8.1. Wprowadzenie	145
8.2. Polska polityka ekologiczno-klimatyczna dotycząca sektora transportu	146
8.3. Metody obliczania emisji transportowych zanieczyszczeń środowiskowych	147
8.3.1. Metody obliczania emisji zanieczyszczeń powietrza	147
8.3.2. Metody obliczania emisji gazów cieplarnianych	148
8.4. Metody obliczania zewnętrznych kosztów transportu na poziomie projektów z zakresu sektora transportu	151
8.4.1. Metoda NK 2015	151
8.4.2. Metoda ECT 2011	153
8.4.3. Metoda ECT 2019	156
8.5. Podsumowanie	159
Literatura	160

Rozdział 9

Potencjał i technologie wydobycia węgla kamiennego w Polsce a bezpieczeństwo energetyczne	161
9.1. Wprowadzenie	161
9.2. Charakterystyka potencjału wydobycia węgla kamiennego w Polsce	162
9.3. Bezpieczeństwo energetyczne Polski	167
9.4. Technologie wydobycia węgla kamiennego	169
9.5. Wpływ wydobycia węgla kamiennego na otaczające środowisko	172
9.6. Podsumowanie	175
Literatura	176

Rozdział 10

Rola Polski w dywersyfikacji źródeł dostaw gazu ziemnego do państw Europy Środkowo-Wschodniej	178
10.1. Wprowadzenie	178
10.2. Gaz jako narzędzie polityki zagranicznej Federacji Rosyjskiej	180
10.3. Projekty gazociągowe Nord Stream II oraz Turkish Stream i ich znaczenie	182
10.4. Bezpieczeństwo energetyczne państw Europy Środkowo-Wschodniej z szczególnym uwzględnieniem roli Polski	186
10.5. Podsumowanie	190
Literatura	191

Rozdział 11

Ocena wpływu zagrożeń cybernetycznych na globalne rynki surowców i energii	193
11.1. Wprowadzenie	193
11.2. Wyjaśnienie pojęć	193
11.3. Identyfikacja zagrożeń cybernetycznych w sektorze energetycznym oraz prawne aspekty cyberprzestępczości i cyberterroryzmu	196
11.4. Identyfikacja rodzajów zagrożeń cybernetycznych w branży energetycznej	199
11.5. Wpływ cyberbezpieczeństwa na sektor energetyczny w Polsce i na świecie	202
11.6. Wpływ zagrożeń cybernetycznych na rynki surowców energetycznych	203
11.7. Możliwe metody minimalizowania ryzyka	204
11.8. Podsumowanie	206
Literatura	207

Rozdział 12	
Rozwój energetyki jądrowej w Korei Południowej	208
12.1. Wprowadzenie	208
12.2. Droga na szczyt – rozwój energetyki jądrowej w Korei Południowej	209
12.3. Organizacje związane z działalnością energetyki jądrowej	211
12.3.1. KAERI	211
12.3.2. KEPCO	212
12.3.3. KINS	214
12.4. Program eksportu południowokoreańskich reaktorów jądrowych	215
12.4.1. Kontrakt na reaktor – Zjednoczone Emiraty Arabskie	215
12.4.2. Współpraca koreańsko–amerykańska	216
12.4.3. Przegląd eksportu	217
12.5. Podsumowanie	218
Literatura	218
Rozdział 13	
Wpływ wielkich mocarstw na gospodarkę Wenezueli	220
13.1. Wprowadzenie	220
13.2. Gospodarcza zależność od wydobycia ropy naftowej w Wenezueli	221
13.2.1. Początki eksploatacji złóż ropy w Wenezueli	221
13.2.2. Przyczyny powstania zależności surowcowej	222
13.3. Wpływ Stanów Zjednoczonych na wydobycie ropy naftowej w Wenezueli	224
13.4. Wpływ Rosji na wydobycie ropy naftowej w Wenezueli	225
13.5. Podsumowanie	227
Literatura	228
Zakończenie	229
Streszczenie	235
Abstract	236
Noty o Autorach	237